

Slimību profilakses un kontroles centrs

Duntes iela 22, K-5, Rīga, LV-1005, tālr. 67501590, fakss 67501591, e-pasts pasts@spkc.gov.lv

Rīgā

Par testēšanas kārtību putnu gripas gadījumā

Slimību profilakses un kontroles centrs (turpmāk - SPKC), informē, ka Latvijas teritorijā, saskaņā ar Pārtikas un veterinārā dienesta datiem, turpina pieaugt putnu gripas gadījumu skaits putniem un šobrīd infekcija konstatēta gandrīz visos Latvijas statistiskās reģionos (Latgale, Zemgale, Vidzeme, Kurzemē un Pierīga): Daugavpilī, Krāslavā, Cēsu novadā, Madonā, Jēkabpilī, Saldū, Liepājā, Ventspilī, Talsos, Lapmežciemā, Salaspils pagastā, kā arī citās Latvijas teritorijās¹. Vēršam uzmanību, ka Augšdaugavas novadā maijā, putnu gripas vīrus tika konstatēts lapsai, kurai slimības laikā bija respiratorie un neiroloģiskie simptomi, kas liecina, ka kontakts arī ar citiem slimiem un mirušajiem dzīvniekiem var būt riskants un tas ir vērā ņemams apstāklis, vācot pacienta anamnēzi, jo pastāv cilvēku inficēšanās risks.

Ņemot vērā nelabvēlīgu situāciju ar putnu gripu Latvijā, Eiropas Savienībā un citur pasaulē, SPKC atgādina, ka aizdomu gadījumā par personas inficēšanos ar putnu gripu (klīnisko simptomu un epidemioloģiskās anamnēzes atbilstība)² ārstniecības personai nekavējoties jāziņo SPKC noteiktajā kārtībā³ un jānodrošina pacienta laboratoriskā izmeklēšana, lai laikus identificētu cilvēku inficēšanās gadījumus ar putnu gripu un organizētu nepieciešamos epidemioloģiskās drošības pasākumus.

Papildu putnu gripas gadījuma definīcijā minētajiem klīniskiem simptomiem (drudzis un akūtas elpceļu infekcijas pazīmes un simptomi, kā arī nāve no neizskaidrojamas akūtas elpceļu saslimšanas) Eiropas slimību profilakses un kontroles centrs iesaka izmeklēt uz A tipa gripu (A/H5) pacientus, kuri stacionēti ar smagu vīrusu encefalītu/meningoencefalītu un citām smadzeņu slimībām, ko uzskata par vīrusu izraisītām, bet bez noteiktas etioloģijas.

Indikācijas pacientu testēšanai un/vai nosūtīšanai apstiprinošai testēšanai uz putnu gripu:

1. visi aizdomīgi gadījumi ar atbilstošiem klīniskiem simptomiem un epidemioloģisko anamnēzi vispirms pārbauda uz A gripas vīrusa apakštipiem H1pdm09 vai H3, kas ir

¹ <https://www.pvd.gov.lv/lv/putnu-gripas-uzliesmojumi-latvija>

² Nosakot un apstiprinot diagnozi, jāievēro klīniskie, epidemioloģiskie un laboratoriskie kritēriji, kas noteikti putnu gripas (A H5N1) gadījuma definīcijā atbilstoši Komisijas Īstenošanas lēmumam (ES) 2018/945 (2018. gada 22. jūnijs) par infekcijas slimībām un ar tām saistītajiem īpašajiem veselības jautājumiem, uz kuriem attiecinās epidemioloģisko uzraudzību, kā arī par attiecīgo gadījumu definīcijām (skatīt šeit: <https://www.spkc.gov.lv/lv/media/18656/download?attachment>)

³ Skatīt šeit: <https://www.spkc.gov.lv/lv/infekcijas-slimibu-registracija>

- iespējams vairākos stacionāros, izmantojot “ātro” testu (piem., *Multiplex* PQR testsistēmu);
2. paraugi, kas ir pozitīvi uz A tipa gripu, bet negatīvi uz H1pdm09 vai H3 apakštipu nosūta uz SIA “Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīca” Nacionālo mikrobioloģijas references laboratoriju (NMRL) papildu testēšanai uz H5 apakštipu, ja laboratorijā nav attiecīgās testsistēmas;
  3. Paraugu nosūta NMRL apstiprinošai diagnostikai, ja:
    - a. “ātrā” testa rezultāts ir pozitīvs attiecībā uz A tipa gripu un laboratorijām nav testsistēmas, kuras diferencē A/H1, A/H3;
    - b. “ātrā” testa rezultāts ir negatīvs, tomēr tas ir pretrunā ar pacienta klīniskajiem datiem un epidemioloģisko anamnēzi;
    - c. “ātrā” testa rezultāts ir pozitīvs uz citu patogēnu, bet negatīvs uz A gripu, bet ir pretrunā ar pacienta klīniskajiem datiem un epidemioloģisko anamnēzi.

Parauga ņemšana tiek veikta ārstniecības iestādē, kurā vērsies pacients un kurā konstatētas aizdomas par inficēšanos ar šo vīrusu izraisīto infekcijas slimību. Par parauga jeb izmeklējamā materiāla ņemšanu ir spēkā manipulācija 42042 – “Ādas nokasījuma paņemšana pērtiķu baku diagnostikai vai nazofaringeālā vai orofaringeālā iztriepes paņemšana putnu gripas diagnostikai” ar tarifu 3,92 eiro, kas ietver izmaksas par parauga ņemšanu un nepieciešamajiem individuālajiem aizsardzības līdzekļiem.

Paraugu šķidrā vīrusu transporta barotnē savāc trīs dienu laikā pēc simptomu parādīšanās. Paraugu pēc paņemšanas uzglabā un transportē uz laboratoriju +4°C (+2° - +8°C) temperatūrā. Ja paraugu nav iespējams 48 stundu laikā nogādāt laboratorijā, to uzglabā sasaldētu -70°C temperatūrā.

Izmeklējamā materiāla primāra (ja nav iespējams veikt slimnīcas laboratorijā) un apstiprinoša testēšana uz putnu gripu tiek veikta NMRL. Informācija par kārtību, kādā noformēt nosūtījumu, ir pieejama Rīgas austrumu klīniskās universitātes slimnīcas (turpmāk – RAKUS) tīmekļvietnē⁴.

Paraugu nogādā NMRL ne vēlāk kā 24 stundu laikā no ņemšanas brīža kārtībā, kādā attiecīgā ārstniecības iestāde veic citu paraugu nogādāšanu NMRL references izmeklējumu veikšanai⁵. Paraugu testēšana uz putnu gripu nepieciešams nodrošināt steidzamā kārtā.

Informējām, ka SPKC tīmekļa vietā ir sagatavota informācija par putnu gripu⁶.

Larisa Savrasova 67081523
larisa.savrasova@spkc.gov.lv

⁴ <https://aslimnica.lv/laboratorijas/izmeklejumun-pieprasijumu-formas/>

⁵ Paraugs jānogādā Nacionālās references laboratorijas (RAKUS) paraugu pieņemšanas un reģistrācijas punktā (Linezera iela 3, darba laiks 24h/7dienas nedēļā).

⁶ <https://www.spkc.gov.lv/putnu-gripa>